บทสรุปผู้บริหาร

ผลการวิเคราะห์ประสิทธิภาพการใช้พื้นที่อาคาร ประจำปีการศึกษา 2557

ข้อมูลการใช้พื้นที่ในแต่ละประเภท

จากจำนวนพื้นที่ของอาคารทั้งหมด 274,695 ตารางเมตร สามารถสรุปได้ว่า มหาวิทยาลัยมีพื้นที่ใช้งานประเภทพื้นที่เพื่อการให้บริการมากที่สุด คือ 35.95% รองลงมาเป็นพื้นที่ประเภทพื้นที่หมุนเวียน 35.56% และพื้นที่เพื่อการเรียนการสอน 17.94%

ข้อมูลการใช้ห้องเรียน

ในปีการศึกษา 2557 มหาวิทยาลัยมีจำนวนห้องเรียนทั้งหมด 316 ห้องเรียน เป็นห้องเรียนบรรยาย 127 ห้อง และห้องปฏิบัติการ 189 ห้อง หากแยกจำนวนห้องเรียนเป็นรายคณะ พบว่า คณะวิทยาศาสตร์ มีจำนวนห้องเรียนมากที่สุด 132 ห้อง คิดเป็นร้อยละ 41.77 รองลงมาคือ คณะศิลปกรรมศาสตร์ 39 ห้อง คิดเป็นร้อยละ 12.34 และคณะศึกษาศาสตร์ 32 ห้อง คิดเป็นร้อยละ 10.13 แต่ในการใช้งานจริง ไม่ได้ใช้ครบตามจำนวนที่มีอยู่ เนื่องจากมีการปิดปรับปรุง ซ่อมแซมห้อง หรือเป็นห้องเรียนที่คณะบริหารจัดการใช้เอง ไม่ได้แจ้งต่อกลุ่มภารกิจทะเบียนนิสิตและบริการการศึกษานำมาใช้ในการจัดห้องเรียนตามตารางการเรียนการสอน จึงไม่มีข้อมูลใช้งาน เป็นต้น ดังนั้นในปีการศึกษา 2557 จึงมีข้อมูลห้องเรียนที่ถูกใช้งาน จำนวน 273 ห้อง คิดเป็นร้อยละ 71.52 ของจำนวนห้องเรียนที่มีอยู่ทั้งหมด แบ่งเป็นห้องบรรยาย 161 ห้อง คิดเป็นร้อยละ 58.97 ของห้องบรรยาย เป็นห้องปฏิบัติการ 112 ห้อง คิดเป็นร้อยละ 41.02 ของห้องปฏิบัติการ

ห้องเรียนที่ไม่ได้ถูกจัดให้ใช้ตามตารางการเรียนการสอน ปีการศึกษา 2557 มีจำนวน 90 ห้อง คิดเป็นร้อยละ 28.48 ของจำนวนห้องเรียนทั้งหมด เป็นของคณะวิทยาศาสตร์มากที่สุด จำนวน 62 ห้อง (บรรยาย 2 ห้อง ปฏิบัติการ 60 ห้อง) รองลงมาคือ คณะศึกษาศาสตร์ มีจำนวน 12 ห้อง (ปฏิบัติ 12 ห้อง) และคณะเทคโนโลยีและการพัฒนาชุมชน มีจำนวน 11 ห้อง (ปฏิบัติการ 11 ห้อง)

ข้อสังเกตเพิ่มเติมพบว่า บางคณะได้แจ้งต่อกลุ่มภารกิจทะเบียนนิสิตและบริการการศึกษานำห้องประชุม ห้องพักอาจารย์ และห้องบริการเพื่อการศึกษา นำมาใช้ในการจัดห้องเรียนตามตารางการเรียนการสอนด้วย ได้แก่ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มีการนำห้องประชุมและห้องพักอาจารย์ มาใช้เป็นห้องเรียนบรรยาย จำนวน 3 ห้อง คณะเศรษฐศาสตร์และบริหารธุรกิจ มีการนำห้องประชุมมาใช้เป็นห้องเรียนบรรยาย จำนวน 2 ห้อง คณะศิลปกรรมศาสตร์ มีการนำห้องประชุมและห้องพักอาจารย์มาใช้เป็นห้องเรียนบรรยาย จำนวน 2 ห้อง คณะวิทยาศาสตร์ มีการนำห้องพักอาจารย์มาใช้เป็นห้องเรียนบรรยาย จำนวน 1 ห้อง และ

คณะศึกษาศาสตร์ มีการนำห้องพักอาจารย์ และห้องบริการเพื่อการศึกษา มาใช้เป็นห้องเรียนบรรยาย จำนวน 2 ห้อง เนื่องจากห้องเรียนบรรยายมีไม่เพียงพอต่อการใช้งาน หรือไม่มีห้องเรียนบรรยายที่อยู่ในความดูแลของหน่วยงานเอง

การใช้ห้องเรียนในภาคปกติ และภาคพิเศษ

ในการวิเคราะห์ชั่วโมงการใช้ห้องเรียน ได้จำแนกชั่วโมงการใช้ห้องเรียนออกเป็น การใช้ในภาคปกติ และภาคสมทบ/พิเศษ ภาคปกติ หมายถึง การใช้ห้องเรียนในวันจันทร์ถึงวันศุกร์ ตั้งแต่เวลา 8.00 น.-17.10 น. ส่วนภาคสมทบ/ภาคพิเศษ หมายถึง การใช้ห้องเรียนในวันจันทร์ถึงวันศุกร์ ตั้งแต่เวลา 17.30 น.-21.30 น. รวมถึงวันเสาร์-อาทิตย์ ตลอดทั้งวัน

จากการศึกษาวิเคราะห์ข้อมูล พบว่า ทั้งห้องบรรยายและห้องปฏิบัติการ ใช้เรียนในภาคปกติมากกว่าภาคสมทบ/พิเศษ โดยห้องบรรยาย ใช้ในภาคปกติ 68.06% ใช้ในภาคสมทบ/พิเศษ 31.94% (ใช้ในภาคปกติมากกว่าภาคพิเศษ 36.12%) ส่วนห้องปฏิบัติการ ใช้ในภาคปกติ 74.80% ใช้ในภาคสมทบ/พิเศษ 25.20% (ใช้ในภาคปกติมากกว่าภาคสมทบ/พิเศษ 49.60%)ในด้านชั่วโมงการใช้งานห้องเรียน พบว่าห้องบรรยายถูกใช้งานเฉลี่ยสัปดาห์ละ 4.6 วัน ส่วนห้องปฏิบัติการถูกใช้งานเฉลี่ยสัปดาห์ละ 2.5 วัน หรือหากคิดเป็นชั่วโมงเฉลี่ยการใช้ห้องต่อวัน พบว่า ห้องบรรยายใช้วันละ 7 ชั่วโมง ส่วนห้องปฏิบัติการ ใช้วันละ 4 ชั่วโมง

ข้อมูลประสิทธิภาพการใช้ห้องเรียน

1. ประสิทธิภาพการใช้ห้องเรียน จำแนกตามอาคาร

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล พบว่าการใช้ห้องบรรยายและห้องปฏิบัติการ ทุกอาคารที่ใช้งานมีประสิทธิภาพต่ำกว่าเกณฑ์มาตรฐานที่กำหนดไว้ โดยมีประสิทธิภาพการใช้ห้องบรรยายเฉลี่ยเท่ากับ 8.04% และประสิทธิภาพการใช้ห้องปฏิบัติการเฉลี่ย เท่ากับ 12.03%

2. ประสิทธิภาพการใช้ห้องเรียนส่วนกลาง

ห้องเรียนส่วนกลางของมหาวิทยาลัย จะมีเพียงห้องเรียนบรรยายเท่านั้น ดังนั้นผลการวิเคราะห์ประสิทธิภาพการใช้ห้องเรียนบรรยายในภาพรวม พบว่าการใช้งานมีประสิทธิภาพต่ำกว่าเกณฑ์มาตรฐานที่กำหนดไว้ คือ 47.96% สาเหตุจากการไม่ได้ใช้ประโยชน์ตามความจุห้องอย่างเต็มที่ เมื่อเปรียบเทียบการใช้ห้องบรรยายของแต่ละอาคาร พบว่า อาคารเรียนรวมอเนกประสงค์ 1 มีประสิทธิภาพการใช้งานมากที่สุด คือ 31.27%

3. เปรียบเทียบผลการวิเคราะห์ข้อมูลประสิทธิภาพการใช้ห้องเรียนกับเกณฑ์มาตรฐานที่กำหนด

3.1 เปรียบเทียบประสิทธิภาพการใช้ห้องเรียนในแต่ละอาคารกับเกณฑ์มาตรฐานที่กำหนด

เมื่อเปรียบเทียบผลการวิเคราะห์ข้อมูลกับเกณฑ์มาตรฐานที่กำหนด พบว่า การใช้ห้องบรรยาย มีอัตราการใช้ห้องสูงกว่าเกณฑ์มาตรฐาน ส่วนอัตราการใช้พื้นที่ และประสิทธิภาพการใช้ห้องต่ำกว่าเกณฑ์มาตรฐาน ส่วนห้องปฏิบัติการ มีอัตราการใช้ห้อง อัตราการใช้พื้นที่ และประสิทธิภาพการใช้ห้องต่ำกว่าเกณฑ์มาตรฐาน

3.2 เปรียบเทียบประสิทธิภาพการใช้ห้องเรียนส่วนกลางกับเกณฑ์มาตรฐานที่กำหนด

เมื่อเปรียบเทียบผลการวิเคราะห์ข้อมูลกับเกณฑ์มาตรฐานที่กำหนด พบว่า การใช้ห้องบรรยาย มีอัตราการใช้ห้องสูงกว่าเกณฑ์มาตรฐาน ส่วนอัตราการใช้พื้นที่ และประสิทธิภาพการใช้ห้องต่ำกว่าเกณฑ์มาตรฐาน

ข้อเสนอแนะ

1. ด้านการใช้ประโยชน์ห้องเรียน จากการสำรวจการใช้ประโยชน์พื้นที่อาคารต่าง ๆ ในมหาวิทยาลัยทักษิณ พบว่า มีจำนวนห้องเรียนบรรยายและห้องปฏิบัติการทั้งหมด 316 ห้อง แต่มีเพียง 216 ห้องเท่านั้น ที่กลุ่มภารกิจทะเบียนนิสิตและบริการการศึกษาสามารถนำมาใช้จัดการตามตารางการเรียนการสอน ปีการศึกษา 2557 ได้ รวมไปถึงห้องประชุมและห้องพักอาจารย์จำนวน 10 ห้องที่คณะได้แจ้งต่อกลุ่มภารกิจทะเบียนนิสิตและบริการการศึกษานำมาใช้ในการจัดห้องเรียนตามตารางการเรียนการสอน ปีการศึกษา 2557 เช่นกัน

ส่วนห้องเรียนที่ไม่ได้นำมาใช้จัดการตามตารางการเรียนการสอนนั้น เนื่องจากมีการปิดปรับปรุง เพื่อซ่อมแซม เพื่อเปลี่ยนแปลงการใช้ประโยชน์ หรือเป็นห้องเรียนที่คณะต้องการบริหารจัดการใช้เอง เช่น คณะวิทยาศาสตร์ และคณะเทคโนโลยีและการพัฒนาชุมชน ที่มีร้อยละของการนำห้องเรียนมาใช้ตามตารางการเรียนการสอน ไม่ถึงร้อยละ 50 เนื่องจากคณะต้องการบริหารจัดการห้องเรียน ในกรณี 1) สอนชดเชย 2) บางรายวิชามีเวลาเรียนตรงกัน ทำให้นิสิตไม่สามารถลงเรียนพร้อมกันทั้ง 2 วิชาได้ จึงต้องจัดห้องเรียนแยกไว้เรียนในเวลาอื่นต่อไป 3)เป็นห้องเรียนที่ต้องการใช้ในกรณีที่มีการเรียนแบบปฏิบัติการ แต่มีความจำเป็นต้องใช้พื้นที่ถึงสองห้อง (ในบางครั้ง) ทำให้มหาวิทยาลัยมีห้องเรียนที่ไม่ได้ถูกนำมาใช้ประโยชน์ตามตารางการเรียนการสอน ประจำปีการศึกษา 2557 ได้ จำนวนทั้งหมด 100 ห้อง ดังนั้นหากต้องการนำห้องเรียนดังกล่าวมาใช้ประโยชน์ ควรรีบทำการปรับปรุง ซ่อมแซม เพื่อให้สามารถใช้งานได้เร็วที่สุด และ

คณะควรลดจำนวนห้องเรียนที่ต้องการบริหารจัดการใช้เอง เพื่อให้กลุ่มภารกิจทะเบียนนิสิตและบริการการศึกษาสามารถบริหารจัดการห้องเรียนให้เกิดประโยชน์ในภาพรวมของมหาวิทยาลัยให้มากที่สุด ในปีต่อ ๆ ไป

2. ด้านประสิทธิภาพการใช้ห้องเรียน จากผลการวิเคราะห์ข้อมูล พบว่าการใช้ห้องเรียนบรรยายและห้องปฏิบัติการ ประจำปีการศึกษา 2556 มีประสิทธิภาพต่ำกว่าเกณฑ์ที่กำหนด ทั้งนี้เกิดจากสาเหตุคือ การจัดตารางการเรียนการสอนที่จำนวนคนไม่เหมาะสมกับขนาดห้องเรียน อาจเกิดจากการที่มีจำนวนนิสิตลงทะเบียนเรียนในแต่ละวิชาน้อยกว่าที่ประมาณไว้ หรือบางอาคารมีการใช้ประโยชน์ห้องเรียนร่วมกัน 2 คณะ เช่น อาคารคณะศึกษาศาสตร์ ที่มีการใช้งานร่วมกันระหว่างคณะศึกษาศาสตร์กับคณะวิทยาศาสตร์ และอาคารปฏิบัติการวิทยาศาสตร์ (SC1 และ SC2) ที่มีการใช้งานร่วมกันระหว่างคณะวิทยาศาสตร์กับคณะเทคโนโลยีและการพัฒนาชุมชน ทำให้การจัดตารางการเรียนการสอนไม่สัมพันธ์กับขนาดของห้องเรียน ถึงแม้จะมีการใช้ห้องตลอดทั้งวัน (โดยเฉพาะห้องบรรยายที่มีอัตราการใช้ห้องสูงกว่าเกณฑ์มาตรฐาน) ก็ตาม แต่ก็ส่งผลให้มีประสิทธิภาพต่ำกว่าเกณฑ์มาตรฐานที่กำหนดไว้

ดังนั้นหากต้องการให้สามารถใช้ห้องเรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพตรงตามเกณฑ์ที่กำหนดนั้น ในการจัดตารางการเรียนการสอน ควรคำนึงถึงความเหมาะสมระหว่างจำนวนคนกับความจุของห้อง หรือกรณีที่มีจำนวนนิสิตลงทะเบียนรายวิชานั้น ๆ น้อยกว่าที่ประมาณไว้ อาจจะมีการยุบรวมกลุ่มให้นั่งเรียนรวมกัน หรือนำห้องเรียนที่ไม่ได้มาใช้ประโยชน์กลับมาใช้ประโยชน์ต่อไป หรืออาคารเรียนที่ไม่ได้ระบุเป็นอาคารเรียนรวมก็ควรมีการใช้ประโยชน์ในภาพรวมด้วย เพื่อให้การบริหารจัดการเกิดประสิทธิภาพตรงตามเกณฑ์ที่กำหนดต่อไป

3. ในการวิเคราะห์ครั้งต่อไป ควรมีการกำหนดเกณฑ์พื้นที่ใช้สอยของมหาวิทยาลัยทักษิณนอกเหนือจากเกณฑ์พื้นที่ใช้สอยตามประกาศกระทรวงศึกษาธิการฯ เพื่อให้การวิเคราะห์พื้นที่ใช้สอยตรงกับการใช้พื้นที่จริงมากขึ้น เช่น ควรมีการกำหนดเกณฑ์พื้นที่ใช้สอยห้องปฏิบัติการของคณะศิลปกรรมศาสตร์ ต่อนิสิต 1 คน เป็นต้น

4. ควรมีการเพิ่มห้องเรียนที่มีขนาดความจุ ไม่เกิน 20 คน ขนาดความจุไม่เกิน 40 คน และขนาดความจุไม่เกิน 60 คน เพื่อรองรับการจัดการเรียนการสอนระดับบัณฑิตศึกษา และการเรียนการสอนระดับปริญญาตรี ที่มีจำนวนผู้ลงทะเบียนเรียนไม่มากนัก เพื่อให้เกิดประโยชน์ในการใช้พื้นที่ห้องเรียนได้อย่างคุ้มค่ามากที่สุด